

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Doktorandka:	JUDr. Silvia Mancelová
Název disertační práce:	Základní povinnosti členů představenstva s důrazem na povinnost loajality
Studijní program:	Teoretické právní vědy
Studijní obor:	Obchodní právo
Školitelka:	Doc. JUDr. Ivana Štenglová
Oponent:	Doc. JUDr. Tomáš Dvořák, PhD.
Pracoviště opONENTA:	Katedra obchodního práva a Katedra občanského práva Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni

I.

Rozhodnutím děkana Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze prof. JUDr. Jana Kuklíka, DrSc., ze dne 3. 3. 2015, jsem byl jmenován oponentem výše uvedené disertační práce; vzhledem k tomu se podává tento posudek.

II.

Při posuzování každé disertační práce je třeba provést její hodnocení komplexně, tj. ze všech relevantních hledisek.

Disertační práce má celkem 195 stran (včetně úvodu, obsahu, seznamu literatury a resume), přičemž meritum disertační práce zaujímá 169 stran. To se jeví být adekvátní pro práci tohoto druhu.

Pokud se týče vlastního obsahu disertační práce, je zjevné, že doktorandka disponuje velmi solidní znalostí odborné literatury i judikatury relevantní k tématu, i když zejména domácí literatura měla a mohla být využita podstatně více (např. názory a práce některých soudobých českých civilistů jsou – zdá se – opomíjeny). Některá soudní rozhodnutí jsou ovšem dosti mechanicky toliko přecitována bez dalšího využití (s. 63-69). Využita je i zahraniční literatura a judikatura.

Zjevně pozitivní je – v pracích tohoto druhu nadprůměrná co do hledisek kvantitativních i kvalitativních – komparativní partie, kterou je třeba v daném kontextu ocenit.

III.

Po věcné stránce jsou k textu následující dílčí připomínky:

1. Nepříliš logické se jeví řazení částí 2 a 3. Logice věci i standardní systematice prací tohoto druhu by mnohem spíše vyhovovalo řazení opačné, tedy nejprve historický exkurs a poté teoretický rozbor soudobé právní úpravy.
2. Text obsažený na s. 10-14 (oddíl I.1) vymezující pojem právnické osoby jednak s vlastním tématem práce nesouvisí věcně, jednak zde doktorandka jen mechanicky reprodukuje závěry soudobé právní doktríny.

3. Podoba prakticky všech citací je dosti problematická. Pro primo citace po formální stránce nesplňují žádnou z existujících citačních norem. Pro secundo v žádné citaci není obsažen odkaz na konkrétní stránku cit. díla, z něhož je ta či ona myšlenka citována, takže čtenář disertace, který by chtěl jít *ad fontes*, by se musel – pokud by cit. dílo již sám neznal – seznámit s celým cit. dílem, aby cit. myšlenku dohledal.

4. Není zřejmé, jaký smysl má doslovné přejímání celých zákonných textů (např. s. 48 aj.).

5. Zákon o státní organizaci zahraničního obchodu a mezinárodního zasilatelství byl vydán pod č. 119/1943 Sb. (s. 50).

6. Nadpis části 3.2.12 je zjevně chybný; jedná se tu o úpravu míry péče v právních předpisech, nikoliv právních normách (s. 52).

7. Není zřejmý vztah částí 3.8 a 3.10. (zejména 3.10.1).

8. Zjevně zbytečné je použití zkratky „ust.“ před téměř každým paragrafem.

9. Podle všeho chybné je stanovisko, že povinnost péče řádného hospodáře stanoví kvalitu péče věnované svěřené záležitosti, kdežto nevyplývá z ní kvalita jednání ve směru k osobě, která osobu povinnou daným jednáním pověřila (s. 55). Na to pak navazují další podle všeho chybná stanoviska, že loajalita vyžaduje subjekt, k němuž je povinná osoba povinna loajalitou, kdežto péče řádného hospodáře vyžaduje objekt, ve vztahu k němuž má být péče vykonávána (s. 74) a – dle doktorandky chybný – závěr, že řádný hospodář jedná loajálně (s. 76).

Pro primo nelze nevidět, že v řadě případů tu žádná pověřující osoba prostě není; např. povinnost nálezce starat se o nalezené zvíře podle § 1058 odst. 2 obč. z. je povinností zákonnou, kde není nikdo, kdo by nálezce touto péčí zvlášť pověřil.

Pro secundo není zřejmé, jak by loajalita a péče řádného hospodáře od sebe mohly být funkčně odděleny. Bude-li povinná osoba jednat sice fundovaně (tedy s péčí řádného hospodáře), avšak neloajálně k osobě (k právnické osobě, smluvní straně apod.), v jejímž zájmu má jednat, nebo k předmětu, ve vztahu k němuž má zákonnou povinnost (např. nalezené zvíře), pak nelze seriózně dovozovat, že by taková osoba neporušila své zákonné povinnosti a jednala s péčí řádného hospodáře. Bude-li např. statutární orgán jednat sice fundovaně, avšak neloajálně k právnické osobě, jejímž je statutárním orgánem, pak tu o řádném výkonu funkce nelze uvažovat. Ostatně loajalita nemusí být vždy nutně jen k osobě, může být i ve vztahu k něčemu, co nemá právní osobnost (např. loajalita k milovanému zvířeti, věci zvláštní oblíbenosti, fakultě, jejímž jsem absolventem, rodné zemi apod.). I nálezce zatoulaného zvířete musí být k zatoulanému zvířeti, k němuž mu zákonodárce ukládá povinnost podle § 1058 odst. 2 obč. z., alespoň do té míry loajální, že jej nenechá ihned utratit, i když pravidlu dobrého hospodaření by teoreticky takový přístup mohl vyhovovat více než živění nalezeného zvířete (což může *in concreto* být dosti nákladné).

Pro tertio, osoba jednající sice loajálně, avšak nefundovaně, nemůže být pokládána za osobu jednající s péčí řádného hospodáře, když jsa (sice loajální, přesto však) blb ve skutečnosti svěřené záležitosti škodí.

Z výše uvedeného je dobře patrná chybnost oddělování loajality od péče řádného hospodáře, když ve skutečnosti jedno s obojím tvoří nerozdělitelný komplex práv a povinností.

10. V části 8 působí zmatečně používání zkratky „s.“ při citaci CA 2006; v českém jazyce se takto ustáleně označuje zkratka pro stranu, zatímco zde se jedná o citací sekce zákona.

IV.

Jazykově je disertační práce na solidní úrovni. Překlepy nebo jiné drobné písařské apod. chyby (nedbanlivost – s. 42 aj.; sklouží – s. 83) jsou vcelku ojedinělé.

Úprava disertační práce je v souladu s obvyklými požadavky kladenými na disertační práce.

V.

Doktorandce se předkládají následující otázky k obhajobě:

1. Disertační práce se zabývá péčí řádného hospodáře členů představenstva dualistické akciové společnosti. Klade se proto otázka, zda jsou veškeré závěry a principy v disertační práci dovozené použitelné i pro statutární orgán monistické akciové společnosti, resp. obecně volené orgány jiných obchodních korporací.

2. Klade se otázka, zda závěry a principy dovozované právní vědou a judikaturou stran problematiky povinností členů představenstva akciové společnosti při výkonu funkce v období do 31. 12. 2013 jsou po 1. 1. 2014 použitelné obecně pro jiné volené orgány soukromoprávních právnických osob a – vzhledem k obecné povaze právní regulace právnických osob obsažené v občanském zákoníku – i na veřejnoprávní právnické osoby.

VI.

Po celkovém posouzení předložené disertační práce jsem dospěl k závěru, že předložená disertační práce – byť s řadou výhrad a připomínek výše uvedených – splňuje požadavky kladené na doktorské disertační práce.

Se zřetelem k výše uvedenému proto disertační práci JUDr. Silvie Mancelové doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.

V Plzni, dne 17. března 2015

Doc. JUDr. Tomáš Dvořák, PhD.